

Regler för centrum vid Göteborgs universitet

Beslutsfattare	Rektor
Ansvarig enhet	Forsknings- och innovationskontoret
Beslutsdatum	2023-01-19
Giltighetstid	Tillsvidare
Sammanfattning	Kriterier och regler för centrum vid Göteborgs universitet, samt handläggningsordning för inrättande av centrum.

Regler för centrum vid Göteborgs universitet

I Visionen "Ett universitet för världen" betonas att Göteborgs universitet ska utveckla internationellt framstående forskning och utbildning samt stärka sin relevans som samhällsaktör genom att verka för en långsiktig och hållbar samhällsutveckling. Ett medel för att uppnå dessa mål är att Göteborgs universitet inrättar interdisciplinära centrubildningar.

Centrum inrättas för en begränsad period och verksamheten ska systematiskt utvärderas.

Kriterier

Centrum inrättat vid Göteborgs universitet, oavsett inrättandenivå, uppfyller nedanstående kriterier.

Flervetenskaplighet

Ett centrum lyfter fram ett område som ligger i skärningspunkten mellan olika discipliner. Ett centrum samlar intressenter kring en frågeställning eller en samhällsutmaning, ett forskningsområde, ett utbildningsområde eller ett särskilt tillämpningsområde. Flera forskningsämnen ingår i ett centrum. Parter från samma eller från olika fakultetsområden och/eller från andra lärosäten; nationella eller internationella och/eller från näringsliv och offentlig sektor ingår i ett centrum.

Akademiskt mervärde

Ett centrum har en komplementär funktion i förhållande till institutioner och andra enheter och tillför ett mervärde till universitetet. Med akademiskt mervärde avses sådant som generering av idéer och resultat genom flervetenskapligt samarbete och etablering av nya samarbetskonstellationer inom forsknings- och/eller utbildningsenheter och/eller med andra sektorer i samhället.

Samverkan

Ett centrum är en öppen mötesplats där såväl externa som universitetsbaserade parter ges möjlighet till dialog och samverkan inom ramen för centrumets verksamhet. Dialogen ger möjlighet att utveckla potentiella innovationer inom området. Ett centrum kan också ge en ingång för, och vägleda, externa kontakter inom akademien.

Verksamhetsperiod & organisation

Inrättande

För att inrättas som ett centrum vid Göteborgs universitet krävs en ansökan.

Ett centrum ska ha en definierad verksamhetsperiod, som anges i inrättandebeslutet. Verksamhetsperioden ska i allmänhet vara sex år (3+3 år) om inte avtal med extern part kräver annat.

Centrum som omfattar parter (institutioner) från flera fakulteter ska inrättas av rektor. Centrum som omfattar parter (institutioner) från samma fakultet, oavsett om externa parter ingår eller inte, ska inrättas av fakultetsstyrelse (med möjlighet att delegera beslutsrätt till dekan).

Organisation

Ett centrum ska vara placerat vid en institution, den så kallade värdinstitutionen. Ett centrum ska ha en föreståndare och en styrgrupp. Vid behov kan styrgruppen kompletteras med ett rådgivande organ som exempelvis ett vetenskapligt råd eller en referensgrupp vars medlemmar utses av styrgruppen.

Värdinstitution

Ett centrum ska ha sin organisatoriska och administrativa hemvist vid en värdinstitution.

- Värdinstitutionen har ansvar att tillgodose centrumets behov av stödfunktioner såsom ekonomihantering, informationsverksamhet, eventuell personalhantering, arbetsmiljöfrågor etc.
- De lärare/forskare vid Göteborgs universitet som är engagerade i centrumets verksamhet kan ha sin organisatoriska placering vid en annan institution än värdinstitutionen.
- Anhållan om byte av värdinstitution under verksamhetsperioden ställs till inrättande instans.

Styrgrupp

- Ett centrum vid Göteborgs universitet ska ha en styrgrupp för att leda centrumets verksamhet och ansvara för övergripande strategiska frågor och ekonomisk uppföljning.
- Styrgruppen ska ha en bred sammansättning för att kunna ta ett helhetsperspektiv kring utvecklingen av centrumet. Mångfalds- och jämställdhetsaspekter ska beaktas.
- Ledamöter i styrgruppen utses av inrättande instans, efter samråd med berörda parter för en definierad verksamhetsperiod, dock högst sex (6) år. En representant från värdinstitutionens ledning bör adjungeras in i styrgruppen om sådan inte ingår som ordinarie ledamot.
- Styrgruppen ska arbeta i enlighet med eventuella avtal som ingående parter slutit med varandra och i enlighet med de överenskommelser som gjorts mellan berörda intressenter. Den ska sammanträda minst två gånger/år.
- Styrgruppen beslutar om verksamhetsplan och budget inom de ramar som satts upp för verksamheten. Styrgruppen följer upp verksamheten och beslutar om en årlig verksamhetsrapport.

Centrumföreståndaren

- Centrumföreståndaren utses av inrättande instans för en definierad verksamhetsperiod, dock högst sex år.

- Centrumföreståndaren ansvarar för att verksamheten följer regler för centrum vid Göteborgs universitet samt centrumets verksamhetsplan.
- Centrumföreståndaren disponerar centrumgemensamma medel samt har ansvar för den dagliga verksamheten i enlighet med verksamhetsplanen.
- Centrumföreståndaren arbetar som föreståndare på uppdrag av värdinstitutionens prefekt.
- Centrumföreståndaren rapporterar om centrumets verksamhet och ekonomi till prefekten.
- I de fall centrumföreståndaren inte är anställd vid Göteborgs universitet regleras dennes uppdrag som föreståndare i särskild ordning.

Resurser

Parter som ingår i ett centrum bidrar med resurser för att centrumets mål ska kunna nås. Som allmän princip gäller att, i det fall det gjorts universitetsgemensamma avsättningar för ett centrums verksamhet, ska dessa avsättningar avvecklas efter högst sex års verksamhet.

Avtal

Generellt om avtal

Göteborgs universitets IP-policy ska tillämpas (Policy avseende immateriella rättigheter vid Göteborgs universitet, se <https://medarbetarportalen.gu.se/styrdokument/>).

Prefekt för värdinstitutionen tecknar avtal för centrumbildning. Tecknande av avtal regleras i delegationsordning för Göteborgs universitet (se <https://medarbetarportalen.gu.se/styrdokument/>).

Samverkan med parter externa till Göteborgs universitet

För centrum där parter som är externa till Göteborgs universitet ingår, ska villkoren för samverkan regleras i avtal mellan de deltagande parterna. Externa parter kan vara företag eller andra organisationer såsom institut, offentlig sektor och andra lärosäten. Externa parter kan tillkomma i efterhand och skriver då på gällande alternativt nytt avtal. Samverkansavtalet upprättas i samråd med universitetets affärsjurister.

Kommunikation

Ett centrum vid Göteborgs universitet ska kommunicera externt och internt utifrån formulerade mål. En webbplats ska upprättas. Detta ska ske i samråd med kommunikatör på universitetsgemensam och inrättandenivå.

Centrum ska benämnas "Centrum för XX vid Göteborgs universitet". Undantag, som kan bero på samverkande externa parter, beslutas av inrättande instans. Centrum ska följa Göteborgs universitets regler för logotyp och grafisk profil. Med beslut om inrättande följer också rätt att publicera information i universitetets webbsystem samt att ha länkar från universitetsgemensamma sidor.

Ansökan om inrättande av centrumbildning

Ansökan om inrättande av ett centrum görs av prefekten för den tilltänkta värdinstitutionen och ställs till:

- rektor om ansökan berör verksamhet vid flera fakulteter, med eller utan externa parter.
- fakultetsstyrelsen om ansökan berör verksamhet vid endast en fakultet, med eller utan externa parter. Fakultetsstyrelse kan delegera beslutanderätt till dekanus.

Ansökans innehåll vid inrättande av ny centrumbildning

Ansökan för att inrättas som ett centrum vid Göteborgs universitet ska innefatta nedanstående.

1. Bakgrund
2. Mål och syfte, inklusive ovanstående krav på:
 - Flervetenskaplighet
 - Akademiskt mervärde
 - Samverkan
3. Beskrivning av den planerade verksamheten
 - Namn och verksamhetsperiod
 - Ingående institutioner och eventuella andra parter
 - Preliminär treårig verksamhetsplan
4. Organisation
 - Placering (värdinstitution)
 - Förslag på föreståndare
 - Förslag på styrgruppens sammansättning (ledamöter och ordförande)
 - Om så önskas förslag till referensgrupp och/eller vetenskapligt råd
5. Kommunikationsplan
 - Mål
 - Målgrupper
 - Kanaler (t.ex. webbplats, trycksaker, nyhetsbrev, sociala medier)
6. Ekonomi
 - Övergripande treårig budget med angivande av finansiärer (tas fram i samråd med ekonomiansvarig vid tilltänkt värdinstitution)
7. Övriga underlag
 - Godkännande av ansökan, inklusive budget, från deltagande parter.

Ansökans innehåll vid ansökan om ny verksamhetsperiod för aktiv centrumbildning

Centrum som varit inrättade i 6 år och genomfört slututvärdering kan ansöka om en ny verksamhetsperiod (normalt 3+3 år) som centrum vid Göteborgs universitet. En kort ansökan med nedanstående innehåll bifogas då slututvärderingsrapporten.

1. Preliminär verksamhetsplan för de första tre åren av en ny verksamhetsperiod, inklusive hur man beaktat eventuella rekommendationer från slututvärderingen.
2. Preliminär budget för de först tre åren av en ny verksamhetsperiod.
3. Uppgifter om centrumets organisation (vårdinstitution, föreståndare och styrgrupp) för den kommande verksamhetsperioden.
4. Övriga underlag
 - Godkännande av ansökan, inklusive budget, från deltagande parter.

Uppföljning och utvärdering

Startmöte

Då ett nytt centrum inrättats ska ett startmöte hållas mellan föreståndare för centrubildningen, prefekt för vårdinstitutionen, vicerektor för forskning eller samverkan samt handläggare från Forsknings- och innovationskontoret. Föreståndaren initierar mötet genom att kontakta handläggare på Forsknings- och innovationskontoret (fik-centrum@gu.se).

Mötet fokuseras på tillämpningen av innehållet i styrdokument för centrubildningar i praktiken, samt är ett tillfälle att diskutera centrumets organisation och den planerade verksamheten.

Årlig uppföljning

Varje år ska verksamheten följas upp genom en verksamhetsrapport. Rapporten initieras av centrumföreståndaren, godkänns av styrgruppen och rapporteras av föreståndaren till prefekt och inrättande instans samt till andra relevanta parter senast 31 mars varje år.

Verksamhetsrapporten ska behandla åtminstone nedanstående punkter:

- Årets verksamhet med fokus på:
 - Akademiskt mervärde
 - Samverkan
- Organisation
 - Eventuella förändringar
- Ekonomisk redovisning

Halvtidsavstämning

Efter tre år hålls ett avstämningsmöte mellan föreståndare för centrubildningen, prefekt för vårdinstitutionen, vicerektor för forskning eller samverkan samt handläggare från Forsknings- och innovationskontoret. Föreståndaren initierar mötet genom att kontakta handläggare på Forsknings- och innovationskontoret (fik-centrum@gu.se).

Mötet fokuseras på centrumets verksamhet avseende kriterierna för centrum vid Göteborgs universitet samt centrumets utveckling och planer för resterande verksamhetsperiod.

Slututvärdering

Centrum ska utvärderas efter sex år (slututvärdering).

- Vårdinstitutionens prefekt är ansvarig för att utvärderingen initieras och att den rapporteras till inrättande instans och berörda parter.
- Slututvärderingen ska inlämnas till inrättande instans senast 31 oktober samma år som den femte verksamhetsrapporten. Centrum som önskar inrättas för en ny verksamhetsperiod ska bifoga en kort ansökan till slututvärderingsrapporten, enligt instruktioner novan.
- De årliga verksamhetsrapporterna ska ge grundunderlaget till utvärderingarna och kompletteras med en självvärdering samt med övrigt underlag så som utvärderaren/utvärderarna önskar. Utvärderingen ska behandla åtminstone nedanstående kriterier:
 - Hur uppfylls kriterierna för centrum vid Göteborgs universitet?
 - Hur följs reglerna för centrum vid Göteborgs universitet?
 - Hur utvecklas verksamheten?

Om inte annat anges i inrättandebeslutet är det vårdinstitutionen som bekostar utvärderingarna. Det är alltid inrättande instans som beslutar om följder som ett resultat av utvärderingen.

Avveckling

Inrättande instans beslutar om avveckling och hur avveckling ska ske. Vid avveckling ska centrumets verksamhet avslutas och centrumnamnet avföras. Vid avveckling ska gemensamma förvaltningens kommunikationsenhet underrättas.

Om inrättat centrum inte haft någon aktiv verksamhet under en tid av mer än sex månader eller helt upphört med sin verksamhet ska centrumföreståndaren anmäla detta till inrättande instans.

Undantag

Centrum ska följa de riktlinjer och regler som anges i regler för centrum vid Göteborgs universitet. Eventuella undantag beslutas av rektor, till exempel vid bindande avtalskrav med externa parter.

Kontakt

Forsknings- och innovationskontoret:

fik-centrum@gu.se

<http://medarbetarportalen.gu.se/forskningsochinnovationskontoret>.